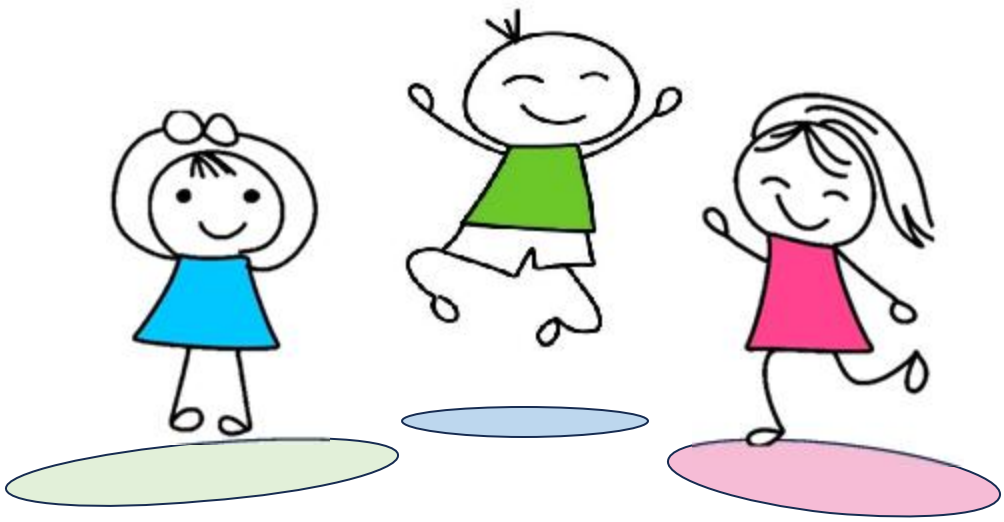
PRITARTA
Joniškio rajono savivaldybės mero
2026 m. spalio 7 d. potvarkiu Nr. M-387

Ikimokyklinio ugdymo programa „PATIRČIŲ TAKAIS“

Joniškis

2026 m.

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
MERAS

POTVARKIS
DĖL PRITARIMO JONIŠKIO IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAI

2026 m. spalio 7 d. Nr. M-387
Joniškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, 6 straipsnio 8 punktu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 7 straipsnio 4 dalimi, Ikimokyklinio ugdymo programos gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“, 46 punktu ir atsižvelgdama į Joniškio ikimokyklinio ugdymo mokyklos 2026 m. spalio 1 d. raštą Nr. SD-33 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programos suderinimo“:

1. P r i t a r i u pridedamai Joniškio ikimokyklinio ugdymo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programai ir jos priedams.

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios Joniškio rajono savivaldybės mero 2025 m. gegužės 19 d. potvarkio Nr. M-232 „Dėl pritarimo Joniškio rajono savivaldybės biudžetinių švietimo įstaigų ikimokyklinio ugdymo programoms“ 1–3 punktus.

Merą pavaduojanti vicemerė Indrė Stalnionienė

TURINYS

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS
1. Duomenys apie švietimo įstaigą.....3
2. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si) ir ugdymą grindžiančios vertybės.....3
3. Vaikų poreikiai.....4
4. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vietos bendruomenės poreikiai.....5
5. Įstaigos ir regiono savitumas.....5
II SKYRIUS. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI.....6
III SKYRIUS. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI.....7
6. Ikimokyklinio ugdymo programos tikslas.....7
7. Ikimokyklinio ugdymo programos uždaviniai.....7
8. Ugdymo(si) rezultatai.....8
IV SKYRIUS. UDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS.....9
9. Ugdymo(si) sričių turinys.....9
10. Ugdymo(si) proceso organizavimo pagrindas. Ugdymo(si) sritys.....10
10.1. „Mūsų sveikata ir gerovė“.....10
10.2. „Aš ir bendruomenė“.....11
10.3. „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“.....12
10.4. „Aš kalbų pasaulyje“.....13
10.5. „Kuriu ir išreiškiu“.....14
11. Pedagoginės strategijos ir ugdymo(si) organizavimo formos.....15
12. Vaikų ugdymo(si) kontekstai.....16
13. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima.....17
14. Parama vaikų ugdymui(si), pedagogams, šeimoms.....18
14.1. Parama vaikams.....18
14.1.1. Individualizuotas ugdymas.....18
14.1.2. Aplinkų pritaikymas.....18
14.1.3. Įvairialypė veikla.....18
14.2. Parama pedagogams.....19
14.2.1. Profesinis tobulėjimas.....19
14.2.2. Metodinė pagalba.....19
14.2.3. Komandinis darbas.....19
14.3. Parama šeimoms.....19
V SKYRIUS. VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO(SI) TĘSTINUMAS.....19
15. Vaikų ugdymo(si) pažanga.....19
16. Vaikų ugdymo(si) tęstinumas.....21

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Duomenys apie švietimo įstaigą

Joniškio ikimokyklinio ugdymo mokykla (toliau – Mokykla) įsteigta 2026 m. rugsėjo 1 d.
Įstaigos oficialus pavadinimas – Joniškio ikimokyklinio ugdymo mokykla, trumpasis pavadinimas – Ikimokyklinio ugdymo mokykla.
Juridinio asmens kodas 308114724.
Įstaigos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
Įstaigos priklausomybė – savivaldybės mokykla.
Įstaigos savininkė – Joniškio rajono savivaldybė.
Įstaigos buveinė – Statybininkų g. 5, 84124 Joniškis.
Įstaigos grupė ir tipas – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
Įstaigos paskirtis – ikimokyklinio ugdymo grupės įstaiga – lopšelis-darželis.
Mokymo kalba – lietuvių.
Ugdymo formos: dieninė, nuotolinė (karantino ar ekstremalios situacijos metu).
Ugdymo proceso organizavimo būdai: grupinio mokymosi ir (ar) individualūs užsiėmimai.
Elektroninis paštas – rastine@joniskioikimok.lt
Interneto svetainės adresas – www.joniskioikimok.lt
Mokykloje veikia skyriai: „Ąžuoliuko“, buveinės adresas Latvių g. 2, 84173 Joniškis, „Saulutės“, buveinės adresas Statybininkų g. 5, 84124 Joniškis, „Vyturėlio“, buveinės adresas Melioratorių a. 14-1, 84173 Joniškis.

2. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si) ir ugdymą grindžiančios vertybės

Holistinė filosofija	Reggio Emilia metodika
Vaikas suvokiamas kaip visuma – kūnas, protas, emocijos, dvasiniai poreikiai yra vienodai svarbūs.	Vaikas laikomas stipriu, turinčiu potencialo, gebančiu tyrinėti, mąstyti, kurti. Jo poreikiai ir interesai – pagrindas ugdymui.
Didelis dėmesys savęs pažinimui, emociniam intelektui, tarpusavio ryšiams, ryšiui su gamta.	Akcentuojamas bendruomeniškumas, bendradarbiavimas tarp vaikų, pedagogų, tėvų (globėjų, rūpintojų), taip pat ryšys su aplinka ir bendruomene.
Ugdymas ne tik perduoda žinias, bet padeda vaikui tapti harmoninga asmenybe.	Vaikai mokosi per žaidimą, tyrinėjimą, menines raiškas – visavertis, gyvas mokymosi procesas.
Mokytojas – vaiko palydovas, pagalbininkas, o ne žinių šaltinis.	Mokytojas – tyrimo proceso partneris, kuris stebi, klauso, reaguoja į vaikų idėjas.

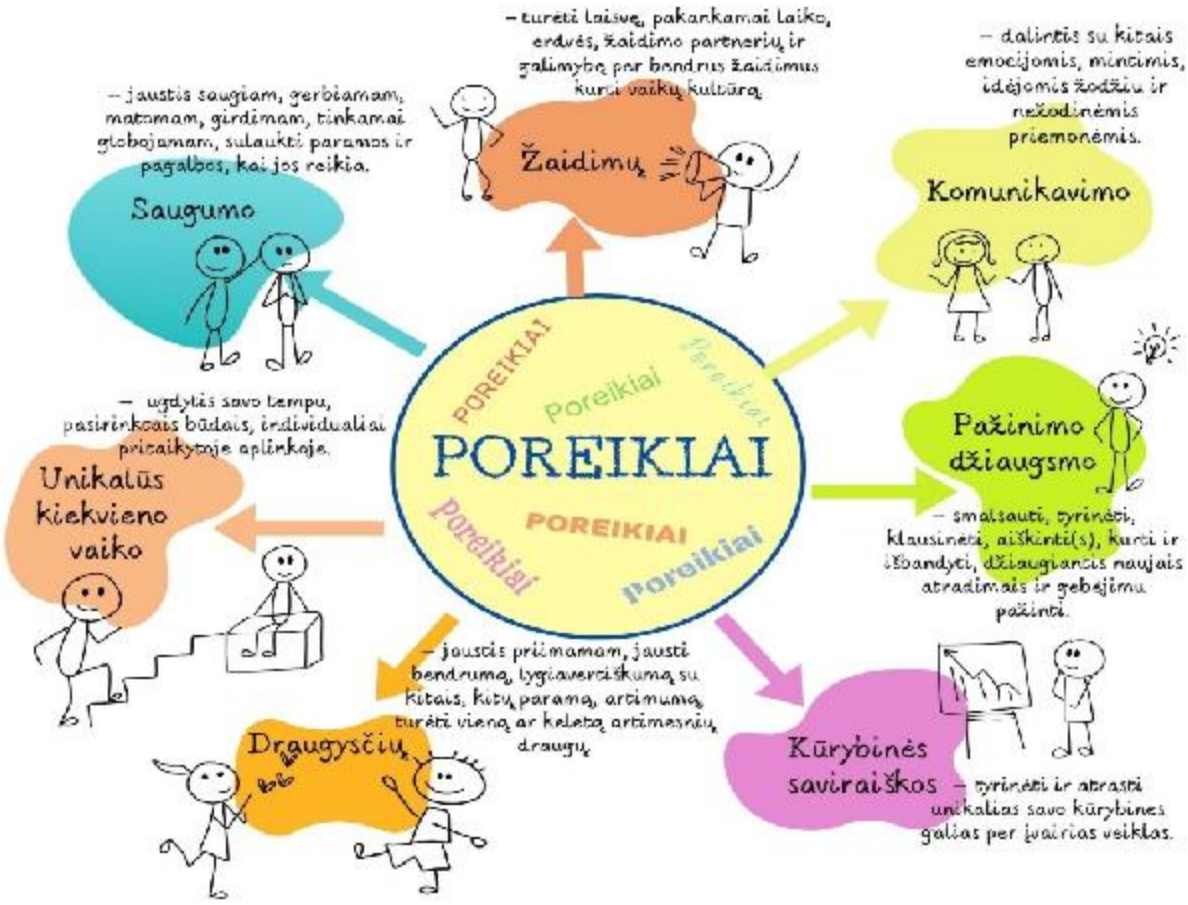
Programos turinį sudaro holistinė filosofija, kai neatsiejama priežiūros ir ugdymo vienovė, papildyta Reggio Emilia metodikos, kuri grindžiama į vaiką orientuotu kontekstiniu ugdymu, elementais.

Vaikų ugdymas(is) grindžiamas požiūrio į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis: vaiko orumas, vaiko gerovė, lygiavertis dalyvavimas, saviraiškos laisvė, pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei, kultūrinis tapatumas, lygiateisiškumas ir teisingumas, bendruomeniškumas, demokratija, pilietiškumas.

Vaikų emocinė gerovė ir socialiniai įgūdžiai glaudžiai susiję su jų akademine sėkme bei ilgalaike psichosocialine raida. Ankstyvasis ugdymas, grindžiamas pagarba ir įtraukumu, skatina vaikų savarankiškumą, kritinį mąstymą bei kūrybiškumą. Demokratinė ugdymo aplinka, kurioje skatinamas lygiavertis dalyvavimas ir saviraiškos laisvė, padeda formuoti atsakingus ir empatiškus visuomenės narius.

3. Vaikų poreikiai

Programa parengta atsižvelgiant į vaiko raidos ir ugdymo(si) ypatumus ir unikalius kiekvieno vaiko poreikius, nuo fiziologinių iki savirealizacijos, tarp jų ir specialiuosius ugdymo(si) poreikius užtikrinant kokybišką ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą(si).

4. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvai (globėjai, rūpintojai) – svarbiausi vaikų ugdytojai. Jie yra atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą ir kokybišką ugdymą(si), dalyvauja vaiko ugdymo(si) ikimokyklinės grupės procese ir įstaigos savivaldoje kaip partneriai ir, palikdami vaiką ugdymo įstaigoje, turi savo lūkesčius ir poreikius.

Saugios ir aktyvumą skatinančios aplinkos poreikis – kad vaikai būtų saugūs, užtikrintas jų psichologinis komfortas ir saviraiškos poreikis, galimybė išreikšti savo unikalumą; kurti, pažinti ir mokytis savo tempu ir būdais.

Komunikavimo poreikis tarp tėvų (globėjų, rūpintojų), pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, administracijos.

Įsitraukimo poreikis – tėvai (globėjai, rūpintojai) nori dalyvauti įstaigos valdyme, sprendimų priėmime, nori būti informuoti apie vaikų pasiekimus ir dalyvauti vaikų ugdymo(si) procese.

Bendruomenė – atvira naujovėms, siekia geresnės ugdymo(si) kokybės, tarpusavio santykiai ir darbo kultūra grįsta pagarba, bendrais susitarimais, poreikių tenkinimu.

Psichologiškai ir fiziškai saugios aplinkos poreikis.

Mokymosi visą gyvenimą poreikis. Darbuotojams suteikiama galimybė tobulinti savo kompetencijas, dalyvauti mokymuose, seminaruose, dalintis patirtimi.

Bendravimo ir bendradarbiavimo poreikis. Santykių palaikymas ir komunikavimas tarp mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, darbuotojų, vaikų, jų tėvų (globėjų, rūpintojų).

Savivaldos poreikis. Dalyvavimas priimant įstaigai svarbius sprendimus, bendras veiklų planavimas ir įgyvendinimas.

5. Įstaigos ir regiono savitumas

Joniškio ikimokyklinio ugdymo mokykla – bendros paskirties ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaiga, puoselėjanti vaiko unikalumą, saugumą, saviraišką ir šeimai artimą aplinką. Ugdymo(si) aplinka ir veiklos organizuojamos atsižvelgiant į Joniškio miesto ir rajono gamtinį, kultūrinį bei socialinį savitumą.

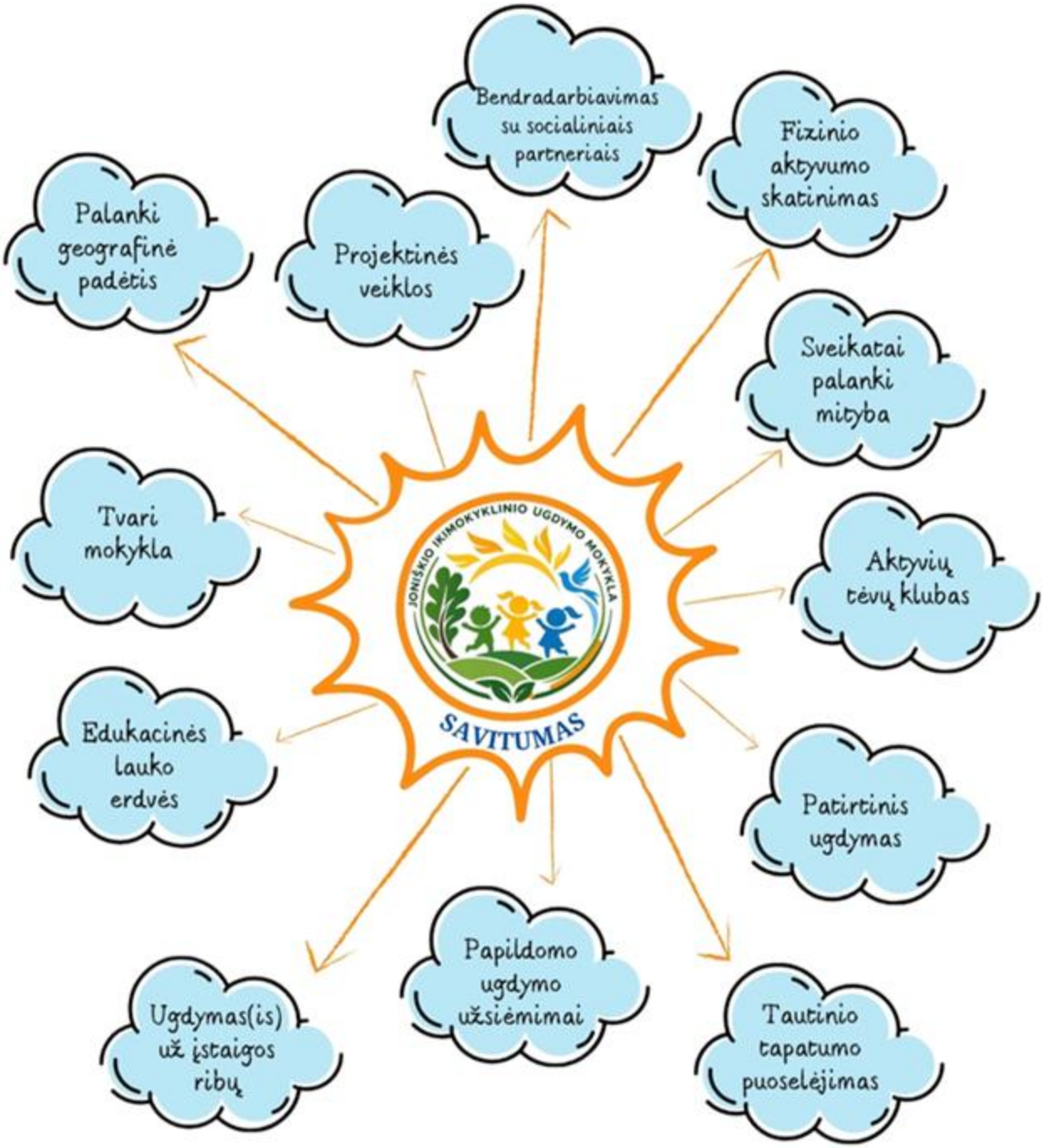
Palanki geografinė ir kultūrinė aplinka sudaro sąlygas vaikams pažinti Joniškio miesto įžymias vietas, kultūrą ir gamtą: Sidabros poilsio zoną, Nepriklausomybės aukų paminklą, Joniškio sinagogų kompleksą, miesto parką ir kitus kultūros bei gamtos objektus. Skirtinga skyrių aplinka leidžia ugdymą organizuoti įvairiose erdvėse, sudarant galimybes vaikams tyrinėti, stebėti, eksperimentuoti ir mokytis iš tiesioginės patirties.

Įstaigoje kuriamos saugios, jaukios ir vaikų aktyvumą, tyrinėjimą bei kūrybiškumą skatinančios vidaus ir lauko erdvės. Ypatingas dėmesys skiriamas sveikai gyvensenai, fiziniam aktyvumui, emocinei gerovei, ekologiniam sąmoningumui, gamtosaugai ir tvarumui. Plėtojamas STEAM ir patirtinis ugdymas, vykdomi sveikatinimo, gamtosauginiai, kultūriniai ir socialiniai projektai.

Ugdymo procesas praturtinamas bendradarbiaujant su Joniškio miesto ir rajono mokyklomis, biblioteka, muziejais, policijos, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovais ir kitais socialiniais partneriais. Puoselėjamas tautinis tapatumas, Joniškio krašto kultūra, folkloras, papročiai ir tradicijos. Organizuojamos kalendorinės šventės, projektai, edukacinės veiklos, įtraukiant vaikus, šeimas ir bendruomenę.

Įstaigos savitumą papildo skyrių sukaupta patirtis: „Saulutės“ – holistinio, kūrybiško ir patirtinio ugdymo, „Ąžuoliuko“ – įtraukties ir inovatyvių veiklų, „Vyturėlio“ – sveikatingumo, fizinio aktyvumo ir gamtosauginio ugdymo kryptys. Visus skyrius jungia pagarba vaikui, jo

individualumui ir poreikiams, siekis kurti saugią, prasmingą ir vaikų ugdymąsi skatinančią aplinką.

II SKYRIUS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programoje išskiriami ikimokyklinio ugdymo principai:

ü Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės – ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida. Kiekvienas vaikas ugdosi savo tempu ir pasiekia optimalų, pagal savo galias, pasiekimų žingsnį.

ü Žaismės – žaismingumas yra viso ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos ir kūrybiškumo dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

ü Įtraukties – atsižvelgiant į ugdymo(si) poreikių įvairovę, sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą bei patirti sėkmę.

ü Kontekstualumo – vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose. Siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

ü Integralumo – siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje.

ü Reflektyvaus ugdymo(si) – mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas.

ü Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą. Vaikai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

ü Sociokultūrinio kryptingumo – ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.

ü Vaiko ir mokytojo bendro veikimo – aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.

ü Šeimos ir įstaigos partnerystės – tėvai (globėjai, rūpintojai) ir įstaigos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų gerovės.

ü Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir spontaniška veikla bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį.

III SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

6. Ikimokyklinio ugdymo programos tikslas

Atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinčius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Tikslui pasiekti numatomos lanksčios ugdymo(si) sąlygos, kurios skatina galių augimą ir padeda vaikams tapti pasitikintiems, besirūpinantiems savimi ir kitais, jautriems kultūrinei ir socialinei įvairovei, komunikabiliems, lanksčiai mąstantiems, kūrybingiems, sėkmingai besimokantiems.

7. Ikimokyklinio ugdymo programos uždaviniai:

ü Atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo(si) poreikius, raidos ypatumus, gebėjimus ir, atsižvelgiant į juos, plėtoti individualias vaiko fizines, socialines, pažintines, komunikavimo, kūrybines galias.

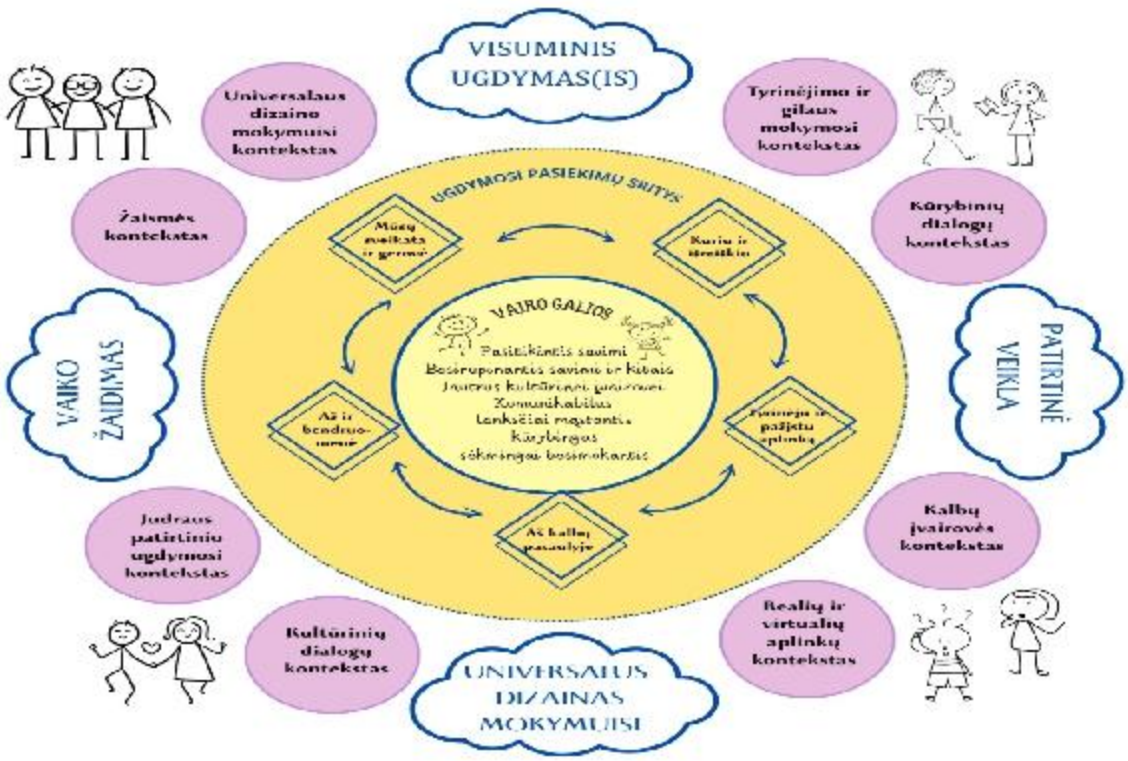
ü Į vaiką ir jo vertybių ugdymą orientuotame procese tikslingai taikyti vaiko ir mokytojo sąveika grindžiamas pedagogines strategijas, priemones, metodus (projektus, tyrinėjimus, eksperimentavimus, žygius ir kt.), pripažįstant žaidimą pagrindiniu ugdymo(si) būdu.

ü Sukurti vaikų ugdymui(si) pritaikytą, įtraukią, provokuojančią, kūrybišką aplinką. Sudaryti sąlygas vaikams pozityviai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais ir suaugusiais, mokytis spręsti kasdienes problemas, suprasti savo ir kitų ketinimus, jausmus, bei veiksmų pasekmes.

ü Įgyvendinti įtraukųjį ugdymą, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę bei užtikrinti dalyvavimą bendrame ugdymo(si) procese, eliminuojant galimus ugdymosi barjerus.

ü Kurti ir puoselėti bendradarbiavimo kultūrą tarp įstaigos ir tėvų (globėjų, rūpintojų).

8. Ugdymo(si) rezultatai. Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymo(si) procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį: kasdieninio gyvenimo įgūdžiai, fizinis aktyvumas; emocijų suvokimas ir raiška; savireguliacija ir savikontrolė; savivoka ir savigarba; santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais; aplinkos pažinimas; matematinis mąstymas; skaitmeninis sumanumas; kalbų supratimas; kalbinė raiška; estetinis suvokimas; meninė raiška; kūrybiškumas; tyrinėjimas; problemų sprendimas; gebėjimas žaisti; mokėjimas mokytis. Įstaigoje, atsižvelgiant į vaiko galias, vaikų pasiekimai sugrupuoti į stambesnius blokus, parodant sąsajas su 5-iomis ugdymo(si) sritimis.

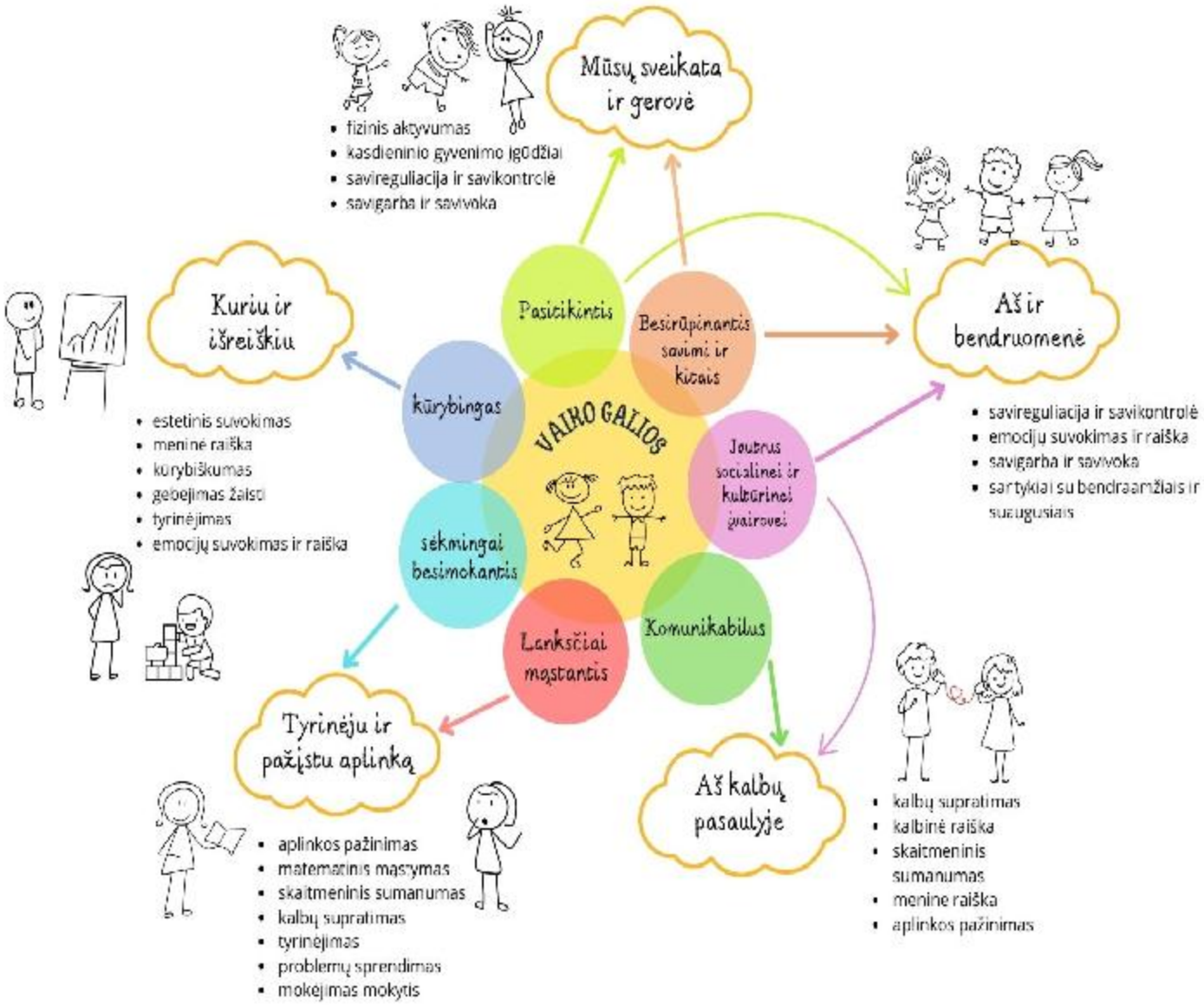

IV SKYRIUS

UDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

9. Ugdymo(si) sričių turinys.

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra grindžiamas visuminiu ugdymu – ugdymo(si) procesas siekia užtikrinti subalansuotą visų 18 pasiekimų sričių pasiekimų plėtotę, atskirų ugdymo(si) sričių dermę, ugdymo ir ugdymosi procesų balansą; universaliu dizainu mokymuisi – siekiama užtikrinti vaikų skirtybių pripažinimą ir priėmimą, sukuriant sąlygas kiekvienam įsitraukti į bendrą ugdymo(si) procesą; pagrindine vaikų veikla žaidimu ir kita patirtine veikla (pajausti, tyrinėti, kurti, dalintis). Šie elementai sudaro tvirtą pagrindą vaikų visapusiškam ugdymui(si), siekiant harmoningo emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos ir kūrybos galių vystymosi.

10. Ugdymo(si) proceso organizavimo pagrindas. Ugdymo(si) sritys:
10.1. „Mūsų sveikata ir gerovė“

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ				
Fizinis aktyvumas	Sveika mityba	Mano dienos ritmas	Saugaus elgesio įpročiai	Kūno švara ir aplinkos tvarka
Judėjimo džiaugsmo patyrimas	Maisto įvairovės pažinimas	Dienos ritmo pajauta	Elgesys su nepažįstamais žmonėmis	Rūpinimasis švara
Judesių tikslumo siekimas	Elgesys prie stalo	Judėjimo ir poilsio ritmo pajauta	Saugus elgesys gatvėje Saugus elgesys buityje ir gamtoje	Tvarkos laikymasis

Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kasdienius gyvenimo įgūdžius, fizinį aktyvumą, savivoką ir savigarbą, savireguliaciją ir savikontrolę. Ugdymo(si) veiklos skatina ugdytis emocijų suvokimo ir raiškos, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo, mokėjimo mokytis gebėjimus (žr. IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMOSI PASIEKIMŲ APRAŠAS 1 priedas).

Įsitraukimą skatina mokytojo sukurtos galimybės pačiam vaikui pasirinkti priimtiniausią būdą žaisti ir veikti, rinktis sveikatai palankų maistą, išbandyti įvairius skonius, skirtingus nesutarimų sprendimo būdus, patirti dienos ritmą; palanki aplinka ir veikla patirti judėjimo džiaugsmą, sukuriant sąlygas kiekvienam vaikui mėgautis judėjimo laisve, veiklų įvairove, kūno pojūčiais, didėjančiomis galiomis valdyti kūną; sekimas įkvepiančiu mokytojo pavyzdžiu, tyrinėjant judesius, išbandant naujus judėjimo būdus, valgant sveikatai palankų maistą, mėgaujantis kūno švara ir aplinkos tvarka; žaismingas ugdymo(si) procesas, eksperimentuojant kūno judesiais, dalyvaujant žaismingose judriose veiklose. Supratimo gilėjimą skatina judėjimo, sveikos mitybos, dienos ritmo, rūpinimosi savimi ir aplinka, saugaus elgesio patyrimas įvairiais būdais – pajaučiant praktiškai, kalbantis su kitais, naudojant paveikslėlius; sudėtingesnių rūpinimosi sveikata ir gerove įgūdžių ugdymo(si) procesą mokytojui suskaidant į mažus žingsnelius ir vėl jungiant į visumą; atkreipiant dėmesį ir aiškinantis situacijų, į kurias pateko, (ne)saugumą; aiškinantis, diskutuojant, argumentuojant ir suvokiant taisyklių, susitarimų, ugdomųjų situacijų asmeninę reikšmę, judėjimo, sveikos mitybos, miego naudą.

Įgytos patirties raišką skatina Mokykloje sukurti ugdymo(si) kontekstai, pasižymintys patirtinių veiklų įvairove, įvairiapusio judėjimo galimybėmis. Ugdymo procese iš(si)ugdytus įgūdžius ir įpročius vaikai įprasmina ir parodo rinkdamiesi sveiką gyvenimo būdą – noriai judėti, savo žinias ir sumanymus perteikti kūno judesiais, įsitraukti ir inicijuoti judriuosius žaidimus grupėje ir lauke; esant galimybei rinktis valgyti įvairų, sveikatai palankų maistą, laikytis mitybos režimo; naudotis asmeniniais higienos reikmenimis; atsargiai elgtis su daiktais, su kuriais nesaugiai elgiantis galima susižeisti (pavyzdžiui, žirklės, plaktukas ir kt.); vengti pavojingų situacijų (pavyzdžiui, nušokti nuo švytuojančių

sūpynių ar kt.), aiškintis jų atsiradimo priežastis, ieškoti sprendimų, kaip jų išvengti, prireikus paprašyti suaugusiojo pagalbos.
Siekiama harmoningo vaikų fizinio augimo, taisyklingos laikysenos, išlavėjusios stambiosios bei smulkiosios motorikos ir fizinių ypatybių, gebėjimo saugiai judėti pagal amžiaus galimybes, laikytis judėjimo ir poilsio ritmo, noro judėti ir įsitraukti į judriuosius žaidimus.

10.2. „Aš ir bendruomenė“

<table>
<tr><th colspan="5">AŠ IR BENDRUOMENĖ</th></tr>
<tr><td>Kas aš?</td><td>Savo emocijų ir elgesio valdymas</td><td>Aš tarp kitų</td><td>Žmonės ir bendruomenės</td><td>Mūsų praeitis, dabartis, ateitis</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Savo poreikių, pomėgių, interesų supratimas ir raiška</td><td>Savo emocijų atpažinimas ir raiška</td><td>Ryšiai tarp vaikų ir jautrumas kito poreikiams</td><td>Žmonių įvairovės supratimas</td><td>Laiko tėkmės pajauta</td></tr>
<tr><td>Kūno pažinimas</td><td>Panašumų ir skirtumų tyrinėjimas</td><td>Žmonių bendruomenių tyrinėjimas</td><td>Praeitis, dabartis, ateitis kaip asmeniniai, šeimos ir bendruomenės pokyčiai</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Savo augimo, didėjančių galių ir mokymosi tyrinėjimas</td><td rowspan="3">Skirtybių priėmimas ir lygiavertis dalyvavimas</td><td rowspan="3">Tautinio tapatumo ir pilietiškumo jausmas</td><td rowspan="3">Šaltinių, pasakojančių apie praeitį ir būsimą ateitį, tyrinėjimas</td></tr>
<tr><td>Emocijų ir jų raiškos reguliavimas</td></tr>
<tr><td>Dėmesio ir elgesio valdymas</td></tr>
<tr><td colspan="5"><u>Ugdymo(si) srities paskirtis</u> yra plėtoti vaikų savivoką ir savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją ir kontrolę, santykius su suaugusiaisiais ir vaikais, socialinį ir kultūrinį supratingumą. Ugdymosi veiklos skatina plėtoti tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo ir mokėjimo mokytis gebėjimus (žr. IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMOSI PASIEKIMŲ APRAŠAS 1 priedas).
Vaikų įsitraukimą į ugdomąsias veiklas skatina mokytojo jautrus ir pastovus emocinis ryšys su vaiku, bendravimas ir veikla kaip elgesio modelis vaikui, vaikams aktualus turinys ir veiklos, padedančios pažinti ir suprasti save, suvokti savo ryšius su kitais ir vietą tarp kitų žmonių; žaismė ir autentišką patyrimą lydinčios pozityvios emocijos – pasitikėjimas, didžiavimasis savimi išmokus valdyti savo elgesį, užmegzti draugystes,</td></tr>
</table>

geriau suprasti žmones ir bendruomenę; bendravimo ir bendradarbiavimo galimybės, dialogiškas ugdymo(si) procesas, padedantis palaikyti pastovų emocinį ryšį ir kurti naujas sąveikas, motyvuojantis dalintis patirtimi, palaikyti vieniems kitų idėjas, vienam iš kito mokytis įvairių socialinės sąveikos, pažinimo ir kūrybos būdų. Kiekvieno vaiko įsitraukimą pagal jo galias padidina galimybė pačiam rinktis mokytojo pasiūlytus skirtingus būdus pažinti, veikti, išreikšti, kai domimasi tais pačiais asmeniniais, socialiniais ar kultūriniais reiškiniais.

Gilėjantį supratimą užtikrina vaikams sukurtos sąlygos pajausti, patirti visais pojūčiais, tyrinėti, lyginti panašumus ir skirtumus, numatyti pasekmes, įžvelgiant naujus dalykus apie save, kitus žmones, bendruomenes ir jų gyvenimo būdo kaitą laiko tėkmėje. Supratimas gilėja, jei tai, ką vaikas patyrė, sužinojo, yra verbalizuojama – apmąstoma, aiškinama, argumentuojama.

Įgytos patirties raišką skatina lopšelyje-darželyje sukurti ugdymo(si) kontekstai, pasižymintys emociniu saugumu, mokytojo jautrumu vaikų poreikiams, bendrų veiklų, įvairių sąveikų, komunikavimo su skirtingais žmonėmis galimybėmis. Jie skatina vaikų norą veikti ir savarankiškai įgyvendinti sumanymus, inicijuoti bendrus žaidimus ir patirtines veiklas, turint idėją ir kartu su kitais siekiant ją įgyvendinti. Patys vaikai empatiškai atliepia kitų poreikius, emocijas, idėjas; atskleidžia įvaldytus santykių kūrimo, santykių problemų sprendimo, sugyvenimo gebėjimus.

Siekiama padėti vaikams plėtoti supratimą apie save kaip unikalų asmenį, kuris auga, keičiasi, įgyja vis daugiau savarankiškumo, galių ir pasitikėjimo savimi, mokosi priimti savo gyvenimui ir ugdymui(si) aktualius sprendimus bei pasirinkimus.

10.3. „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“

<table>
<tr><th colspan="5">TYRINĖJU IR PAŽĮSTU APLINKĄ</th></tr>
<tr><th>Mane supantys daiktai</th><th>Gyvybė</th><th>Skaičiavimas ir modeliavimas</th><th>Matematiniai erdvės tyrinėjimai</th><th>Skaitmeninių technologijų pasaulis</th></tr>
<tr><td>Atrandu daiktus</td><td>Pažįstu gyvybę</td><td>Atrandu skaičius ir skaičiavimo būdus</td><td>Eksperimentai su geometrinėmis figūromis</td><td>Skaitmeninis raštingumas</td></tr>
<tr><td>Daiktai ir kasdienybė</td><td>Gyvybė turi poreikių</td><td>Ką apie mus ir įvykius sako duomenys</td><td rowspan="2">Kaip apibūdinti vietą ir padėtį</td><td rowspan="2">Veiksmų sekos ir problemų sprendimas</td></tr>
<tr><td>Daiktai ir technologijos</td><td>Netikėti atradimai</td><td>Matavimai kasdieninėje aplinkoje</td></tr>
<tr><td colspan="5"><u>Ugdymo(si) srities paskirtis</u> yra plėtoti daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimą, matematinį mąstymą, skaitmeninį sumanumą, kalbų supratimą, tyrinėjimą, problemų sprendimą, mokėjimą mokytis. Ugdymo(si) veiklos skatina žaidimo, kūrybiškumo, emocijų suvokimo ir raiškos gebėjimus (žr. IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMOSI PASIEKIMŲ APRAŠAS 1 priedas).</td></tr>
</table>

ü Vaikų įsitraukimas skatinamas mokytojui kryptingai kuriant ugdymo(si) kontekstus, pažadinančius prigimtinį vaikų smalsumą gyvosios gamtos objektams, įdomiems, nematytiems daiktams, robotukams, sekant paskui vaikų domėjimąsi aplinkiniais objektais ir nepasiekiamais (dangaus kūnai, kiti žemynai, praeityje išnykę gyvūnai), plika akimi nematomais objektais ir reiškiniais, kuriuos galima pamatyti per skaitmeninį mikroskopą arba tyrinėti papildytosios (virtualiosios) realybės programėlėmis, atsižvelgiant į vaikų interesus ir poreikius. Vaikus įtraukia lopšelyje-darželyje kuriamos edukacinės aplinkos su pasirenkamomis, kaip veikti, tyrinėti galimybėmis: skruzdėlę apžiūrėti gyvai ir per skaitmeninį mikroskopą, stebėti skruzdėlyną gyvai, realiuoju laiku per vaizdo kamerą ir vaizdo įraše.
ü Gilėjantį supratimą skatina įvairiais būdais (vaizdu, žodžiu, praktiškai darant, liečiant, uodžiant) gaunama informacija apie aplinkos daiktus, gamtos objektus, reiškinius ir procesus, naujų sąvokų, matematinių ir skaitmeninės kalbos simbolių aiškinimasis. Tyrinėjant ir sprendžiant problemas skatinamas gilesnis supratimas, kritinio mąstymo pradmenys. Veiklos, kuriose vaikai tyrinėja ir modeliuoja situaciją, numato tyrinėjimo eigą, ieško tinkamų būdų ir priemonių, susipažįsta su veiklos taisyklėmis ir jų laikosi, aiškina priimamus sprendimus, pristato veiklos rezultatus. Veiklos, kuriose sprendimų priėmimo procesas grindžiamas samprotavimu, t. y. vaikų spėliojimu (hipotezių kėlimu), numatymu, analizavimu, padeda vaikams įgyti vis sudėtingesnius mąstymo gebėjimus.
ü Įgytos patirties raišką skatina sudarytos sąlygos vaikui pačiam sugalvoti idėją ir, taikant įgytą žinojimą, sutelkiant pastangas, įgyvendinti savo ketinimus. Ugdymo(si) veiklose skatinama suprasti pažintinio pobūdžio informaciją, ją interpretuoti ir išreikšti įvairiomis formomis (piešiniu, gestais, daiktais, žodžiais, schema, diagrama, simboliais) ir priemonėmis (fizinėmis ir skaitmeninėmis). Mokytojas palaiko vaikų bandymus savo veiksmus ir sprendimus paaiškinti, rasti būdų ir argumentų pagrindžiant, kad kažkas yra tiesa arba netiesa, lanksčiai taikyti įgytą patirtį naujuose kontekstuose. Mokytojas skatina vaikus reflektuoti savo atliktą veiklą ir jos rezultatą, pastangas, gebėjimus ir elgesį, dėl kurių jiems vis geriau sekasi atlikti užduotis.
ü Siekiama padėti vaikams pažinti aplinkos daiktus, jų savybes ir paskirtį ir, remiantis jų vieta aplinkoje, orientuotis erdvėje.

10.4. „Aš kalbų pasaulyje“

<table>
<tr><td colspan="3">AŠ KALBŲ PASAULYJE</td></tr>
<tr><td>Žodinės ir nežodinės kalbos supratimas</td><td>Kalbinė raiška</td><td rowspan="6">Kalbų įvairovės suvokimas, kalbinės tapatybės formavimasis</td></tr>
<tr><td>Klausymas</td><td>Kalbėjimas</td></tr>
<tr><td>Žodinės kalbos suvokimas</td><td>Bendravimas ir komunikacija</td></tr>
<tr><td>Nežodinės kalbos suvokimas</td><td rowspan="2">Rašytinė raiška</td></tr>
<tr><td>Rašytinės raiškos ir vaizdinės informacijos suvokimas</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
</table>

Ugdymo srities paskirtis yra plėtoti kalbų supratimą, kalbinę raišką, skaitmeninį sumanumą, meninę raišką, aplinkos pažinimą. Ugdymo(si) veiklos skatina ugdytis tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis, emocijų suvokimo ir raiškos, žaidimo gebėjimus (žr. IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMOSI PASIEKIMŲ APRAŠAS 1 priedas).

Įsitraukimą skatina mokytojo siūlomos įdomios ir aktualios veiklos, žaidybinės situacijos, žadinančios prigimtinį vaikų smalsumą, domėjimąsi ir emocinį įsitraukimą į bendravimo ir bendradarbiavimo procesus. Vaikus taip pat įtraukia kalbiniai žaidimai, skaitomos ir nežodiniu būdu pasakojamos istorijos, dialogiškas ugdymo procesas, iššūkio situacijos. Sėkmingam įsitraukimui būtinos vaikų kalbinius gebėjimus atitinkančios ir jų žodinį ir nežodinį bendravimą skatinančios sąlygos, kuriose būtų pripažįstama ir reaguojama į skirtingus vaikų saviraiškos būdus. Vaikų dalyvavimas įsitraukus moko klausyti ir įsiklausyti, skatina kūno kalba ir verbaline išraiška reaguoti į kalbančiųjų intencijas, plėtoja kalbinės raiškos gebėjimus.

Supratimo gilėjimą užtikrina kryptingos ir vaikų raidos skirtumus atliepiančios ugdymo(si) veiklos, skatinančios tyrinėjimą, aiškinimąsi ir problemų sprendimą, taip pat patirtinis ugdymo(si) procesas, kuris sudaro galimybes vaikams klausinėti, diskutuoti, ginčytis, spręsti problemas. Supratimo gilėjimą skatina žodinę raišką iliustruojančios ar ją papildančios vaizdinės ir 18 kitais pojūčiais suvokiamos ugdymo(si) priemonės, kalbos siejimas su aplinkos objektais. Aiškinimasis, argumentavimas, reflektavimas padeda gilinti supratimą, kad kalba ir žodžiai daro poveikį kitam, skatina kritinį mąstymą, moko pasirinkti tinkamas komunikacijos priemones, leidžia suvokti skirtingų kalbų ir kalbos formų (žodinės, nežodinės, simbolinės, grafinės) įvairovę. Kalbinė raiška ir sąvokų supratimas gilina mąstymą, o besivystantys mąstymo gebėjimai skatina kalbos raidą ir plėtotę.

Įgytos patirties raišką užtikrina skirtingi ugdymo(si), kultūriniai ir kalbiniai kontekstai, įvairios ugdymo(si) aplinkos, taip pat komunikacinių situacijų įvairovė, kuriose vaikas savarankiškai taiko įgytą patirtį, kurdamas pasakojimą, dalyvaudamas dialoge ar poliloge, tardamasis, diskutuodamas, vaizduodamas grafiškai, „rašydamas“ laišką. Patirtinės veiklos skatina žodinės ir nežodinės kalbos vartojimą įvairiems tikslams ir įvairiuose kontekstuose, kūrybiškai taikyti kalbos žinias ir įgūdžius.

Siekiama skatinti vaikus klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, plėsti žodinės ir nežodinės kalbos supratimą, vaizdinės informacijos suvokimą, padėti įgyti rašytinės raiškos pradmenis.

10.5. „Kuriu ir išreiškiu“

KURIU IR IŠREIŠKIU				
Žaidimo raiška	Muzikos raiška	Šokio raiška	Dailės raiška	Teatro raiška
Žaidimas – kaip savo kūno galimybių tyrinėjimas	Ankstyvasis muzikinis ugdymas(is)	Judesio tyrinėjimas	Vizualaus pasaulio tyrinėjimas	Vaidybos tyrinėjimas

<table>
<tr><td>Žaidimas – kaip aplinkos ir veikimo su aplinkos objektais tyrinėjimas</td><td rowspan="4"></td><td>Judesio elementai</td><td>Vizualinės raiškos priemonių ir kuriamų vaizdų tyrinėjimas</td><td rowspan="4"></td></tr>
<tr><td>Žaidimas – kaip savo patirčių ir socialinių santykių tyrinėjimas</td><td rowspan="3">Šokio kultūra</td><td>Grafinė ir spalvinė raiška</td></tr>
<tr><td>Žaidimas – kaip simbolinių taisyklių tyrinėjimas ir laikymasis</td><td>Erdvinė raiška</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti estetinį suvokimą, meninę raišką, gebėjimą žaisti, kūrybiškumą, tyrinėjimą, emocijų suvokimą ir raišką. Ugdymo(si) veiklos taip pat skatina aplinkos pažinimą, kalbų supratimą, kalbinę raišką, problemų sprendimą, santykius su suaugusiaisiais ir bendraamžiais, mokėjimą mokytis (žr. IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMOSI PASIEKIMŲ APRAŠAS 1 priedas)
Įsitraukimas – vaikai spontaniškai tyrinėja, eksperimentuoja, išbando kūrybines medžiagas, priemones ir įvairias veiklos formas, veikdami spontaniškai ar įsitraukdami į organizuotas veiklas. Kiekvieną vaiką įsitraukti skatina mokytojo pasiūlytų priemonių ir veikimo būdų sukurtos asmeninio pasirinkimo galimybės.
Raiška – vaikai generuoja idėjas, kuria – žaidžia, imituoja, improvizuoja, komponuoja, aranžuoja, modeliuoja, pritaiko, interpretuoja, reflektuoja; atlieka tai, ką pats sukuria, ir tai, ką išmoksta iš kitų. Mokytojo pastebėjimas ir pozityvus reagavimas į vaiko pastangas ir autentišką raišką skatina vaiką tęsti kūrybinį procesą ir siekti įgyvendinti savo idėjas.
Gilėjantis supratimas – jautrus, palaikantis, susidomėjimą išreiškiantis mokytojo grįžtamasis ryšys padeda vaikui pajausti, patirti, atliepti, vertinti ir reflektuoti meninę raišką, džiaugtis savo ir kitų kūryba. Vaikai įsitraukia į gilesnius tyrinėjimus ir apmąstymus, geriau suprasdami muzikos, šokio, teatro ir vizualaus meno estetikos ypatumus ir vertingumą. Išryškėja vaikų teikiama pirmenybė tam tikroms meninės raiškos sritimis ir formoms.
Siekiama paskatinti vaikus žaismingai reikšti savo emocines patirtis ir įspūdžius kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas ir būdus. Žaisdamas vaikas ugdosi savitus žaidybinius gebėjimus ir plėtoja vaizduotę, kūrybiškumą, stiprina improvizacinius įgūdžius, ugdosi simbolinį mąstymą ir socialinio bendravimo vertybinius pagrindus. Per žaidimus vaikai drauge konstruoja vaikų kultūrą.</td></tr>
</table>

11. Pedagoginės strategijos ir ugdymo(si) organizavimo formos

Pedagogas – vaikų veiklos koordinatorius, vaiko ugdymo(si) situacijų moderatorius, patarėjas, draugas, stebėtojas. Pedagogas padeda suprasti, praplėsti ir pagilinti vaiko mokymą(si), sustiprinant įgyjamas patirtis.

Ugdymo(si) turinys sudarytas apibendrintai visam ikimokykliniam amžiui, pasitikint pedagogo kompetencija ir paliekant jam interpretacinę laisvę (taikyti įvairius veiklos ir ugdymo proceso planavimo modelius, atsižvelgiant į vaikų pasiūlymus, spontaniškai kilusius žaidimus ar kitas veiklas). Ugdymo metodus pedagogai renkasi atsižvelgdami: koks tikslas, koks turinys, ką nori pasiekti, vaikų amžiaus kriterijus, socialinius kriterijus, materialinės ugdymo įstaigos bazės kriterijus, ugdytojo asmeninių savybių kriterijus. Metodai turi išspręsti pagrindinį ugdymo proceso uždavinį – pagalbą vaiko ugdymuisi: išmokyti, skatinti mokytis, plėsti žinias, savarankiškai ieškoti atsakymų. Mokytojai ugdomąją veiklą planuoja ilgalaikiame (metiniame) ir trumpalaikiuose (savaitės) ugdomosios veiklos planuose elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“.

ü Dominuojanti veikla – žaidimas. Spontaniškas individualus, poroje, grupėje, inicijuotas suaugusiojo ar bendraamžių, atsižvelgiant į vaiko galias, pomėgius ir poreikius.

ü Ugdymas kuriant ir keičiant aplinką. Įrengiamos vaiko veiklai patogios vidaus ir lauko erdvės, parenkamos ugdymą(si), kūrybiškumą, eksperimentavimą, saviraišką skatinančios priemonės, žaislai, informacijos gavimo šaltiniai, simboliai, užrašai, ženklai ir kt. Naujos priemonės pristatomos originaliai, įdomiai, parodomi veikimo su jomis būdai. Aplinka keičiama pagal vaikų sumanymus ir norus.

ü Ugdymasis pavyzdžiu. Pedagogas žaismingai, išraiškingai ką nors veikia vaikų akivaizdoje ir skatina jį mėgdžioti. Pedagogas pradeda kokią nors veiklą ir perleidžia savarankiškai tęsti vaikams. Pedagogas veikia drauge su vaikais kaip žaidimo ar veiklos partneris, mimika, elgesiu, veiksmais, daiktais modeliuoja tai, ką tikisi perduoti vaikams. Kito vaiko pavyzdys. Mažesni mokosi iš vyresnių.

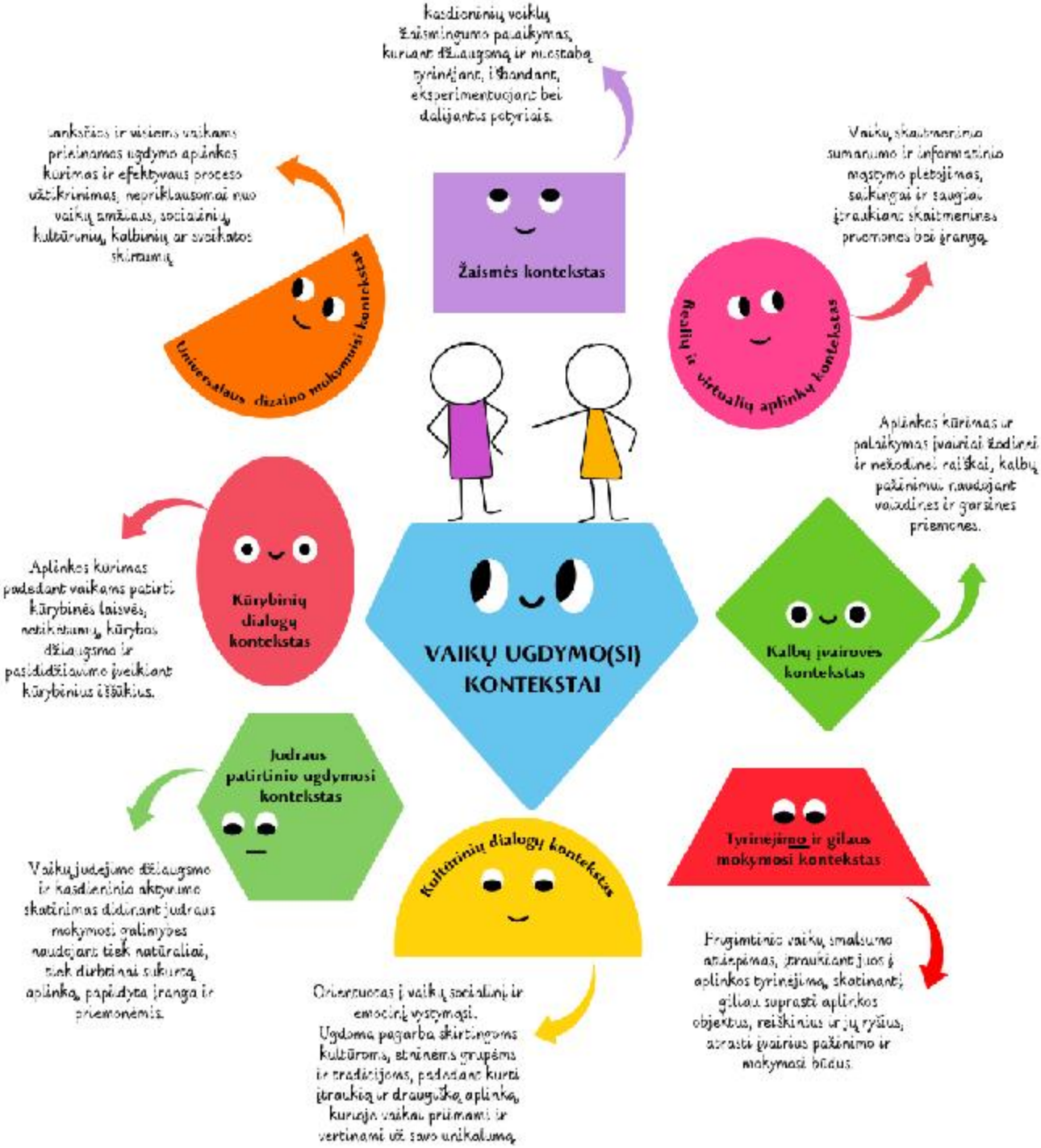
ü Kūrybinė pedagogo-vaiko sąveika. Pedagogas įtraukia vaikus į veiklą gera idėja, tema, probleminiu klausimu, įdomia informacija, netikėtomis medžiagomis ir kt. Nuolat bendrauja su vaikais, pastebi jų interesus, norus, gebėjimų lygį, pateikia patarimų, informacijos, praturtina vaikų patirtį, siekia vaiko kūrybos, interpretacijos, atradimų, bandymų.

ü Situacinis-spontaniškas ugdymas. Pedagogas keičia numatytą veiklą pagal iškilusią vaiko idėją, problemą, sumanymą. Pritaria vaiko veiklai, ją gerbia, laiko vertinga patirtimi, emociškai palaiko, išplėtoja vaiko inicijuotus pokalbius, žaidimus, reaguoja į vaiko klausimus. Ugdymo ir ugdymosi situacijų susidarymo skatinimas bendrais susitarimais ir sprendimais, probleminiais klausimais, diskusijomis. Vaikų, tėvų (globėjų, rūpintojų), pedagogų projektų įgyvendinimas.

ü Ugdymosi priemonės. Parenkamos priemonės tenkinančios ikimokyklinio amžiaus vaiko poreikį žaisti, bendrauti, bendradarbiauti, judėti, skatinančios norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą, ugdančios vaiko savarankiškumą, saviraišką ir skatinančios kūrybiškumą, stimuliuojančios intelektines vaiko galias, sudarančios sąlygas plėtotis vaiko kultūrai, poreikiams, pomėgiams, interesams, besisiejančios su vaiko patirtimi ir kasdieniu jo gyvenimu.

12. Vaikų ugdymo(si) kontekstai

Įstaigos aplinkoje kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjai yra vaikai. Įstaigos vidaus ir lauko erdvėse, atsižvelgiant į ugdymo(si)

aplinkas, kuriami aktualūs ugdymo(si) kontekstai: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, judraus patirtinio ugdymosi, kultūrinių dialogų, kalbų įvairovės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų, kūrybinių dialogų. Vaikams sudaromos galimybės pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas, laiką, veikti vienam ar bendradarbiaujant, skirtingais būdais pristatyti veiklos rezultatus. Įstaigoje palaikomos vaiko iniciatyvos, spontaniškos veiklos, mokytojui stebint vaiką, praturtinant mąstymą, kūrybinį ir praktinį patyrimą, dialoginį veikimą.

13. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Mokykla aktyviai įtraukia tėvus (globėjus, rūpintojus) į susitarimus dėl vaikų ugdymo(si) pasiekimų, proceso ir aplinkų: atsižvelgia į vaiko gerovei aktualius šeimų poreikius ir kultūrą, sukuria lanksčias sąlygas sklandžiai vaikų ir šeimos adaptacijai. Susitaria dėl ugdymo(si) darželyje ir šeimoje dermės; šeimos ir darželio bendradarbiavimas grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu, lygiaverte dialogine partneryste. Visi su vaikų ugdymu ir priežiūra susiję klausimai sprendžiami komunikuojant, tariantis, konsultuojantis šeimoms ir įstaigos darbuotojams („Tėvų aktyvas“, Įstaigos taryba, tėvų susirinkimai, individualūs pokalbiai, atvirų durų savaitės, komunikavimas socialiniuose tinkluose, el. dienynas „Mūsų darželis“). Mokykla siekia atliepti tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius, susijusius su visuminiu vaiko ugdymu(si). Skatinamas tęstinis vaiko ugdymas(is) namuose.

Tėvai (globėjai, rūpintojai) įtraukiami į bendrus kultūrinius renginius, fizinio aktyvumo ir kitas veiklas. Visa tai stiprina bendruomeniškumą, vaikai per potyrius perima bendruomenės tradicijas, pasijunta lygiaverčiais bendruomenės nariais.

14. Parama vaikų ugdymui(si), pedagogams, šeimoms

Ikimokyklinis ugdymas yra svarbi vaikų asmeninio ir socialinio vystymosi pradžia. Pirmieji gyvenimo metai daro didelę įtaką vaikų ateities mokymosi, emociniam ir socialiniam vystymuisi, todėl labai svarbu užtikrinti kokybišką ugdymą(si), orientuotą į kiekvieną vaiką. Tai pasiekiama bendradarbiaujant su šeimomis, pedagogais ir kitomis švietimo bei socialinėmis institucijomis. Šiame skyriuje pateikiama paramos sistema, kurios tikslas – suteikti vaikams, mokytojams ir šeimoms reikalingą pagalbą ir resursus, kad ugdymo procesas būtų kuo veiksmingesnis ir harmoningesnis pasitelkiant komandinį administracijos, vaiko gerovės komisijos, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbą.

14.1. Parama vaikams:

14.1.1. individualizuotas ugdymas. Ikimokyklinis ugdymas yra pagrįstas vaiko asmenybės vystymusi, todėl labai svarbu, kad ugdymo procesas būtų pritaikytas kiekvienam vaikui pagal jo amžių, poreikius, gebėjimus ir interesus. Individualizuotas ugdymas apima:

- ü pagrindinius ugdymo tikslus ir uždavinius, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko vystymosi ypatumus;
- ü vaikų gebėjimų ir poreikių vertinimą, kuriuo remiasi ugdymo planai ir metodai;
- ü atitinkamas priemones ir metodus, leidžiančius vaikams mokytis savo tempu, stiprinant jų pasitikėjimą savimi ir skatindami aktyvų dalyvavimą ugdymo procese;
- ü diferencijuotas užduotis, kurios leidžia vaikui ugdytis savo stipriąsias puses ir gilinti įgūdžius tose srityse, kuriose jis gali patirti sunkumų;

14.1.2. aplinkos pritaikymas. Kuriama vaikams draugiška ir saugi ugdymo(si) aplinka, kurioje galima laisvai išreikšti save ir eksperimentuoti. Tai apima:

- ü fizinę aplinką, kurioje vaikai turi galimybę naudotis įvairiais ugdymo įrankiais, žaislais, priemonėmis, kuriuos pasirenka pagal savo poreikius ir interesus;
- ü emocinę aplinką, kurioje vaikai jaučiasi saugūs, gerbiami, palaikomi ir skatinami išreikšti savo jausmus bei nuomonę; socialinę aplinką, kurioje stiprinami tarpusavio santykiai, bendradarbiavimas ir pagarba kitam žmogui;

14.1.3. įvairialypė veikla. Kūrybiška ir įvairiapusė veikla padeda vaikams tobulinti skirtingas savo asmenybės sritis – tiek intelektinę, tiek fizinę, tiek socialinę. Veiklos apima:

- ü menines veiklas, kurios ugdo kūrybiškumą, emocinį intelektą, estetinį suvokimą;
- ü fizines veiklas, kurios skatina vaikų motorinius įgūdžius, koordinaciją ir sveikatingumą;
- ü kognityvines veiklas, skatinančias kritinį mąstymą, problemų sprendimą, kūrybiškumą ir tyrinėjimo džiaugsmą;

ü socialines veiklas, kurios stiprina vaikų gebėjimą dirbti komandoje, bendrauti ir spręsti konfliktus;

14.2. Parama pedagogams:

14.2.1. profesinis tobulėjimas. Nuolatinis pedagogų profesinis tobulėjimas yra esminė sąlyga užtikrinant kokybišką vaikų ugdymą(si). Pedagogams siūlomos įvairios mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybės:

ü seminarai ir mokymai, skirti įgyti žinių apie naujausias ugdymo metodikas, inovatyvias pedagogines praktikas ir vaikų vystymosi tyrimus;

ü mentorystės sistema, kai patyrę pedagogai dalijasi savo patirtimi su jaunesniais kolegomis, padeda spręsti praktinius klausimus ir dalyvauti projektų veiklose;

ü palyginamieji tyrimai, leidžiantys analizuoti ugdymo rezultatus ir spręsti pedagoginius klausimus per praktines diskusijas ir mokymosi grupes;

14.2.2. metodinė pagalba. Pedagogams suteikiama išsami metodinė pagalba:

ü ugdymo planų ir metodų kūrimas ir jų individualizavimas pagal vaikų poreikius;

ü konsultacijos ir pagalba diegiant inovatyvias ugdymo praktikas (pvz., STEAM, projektinis mokymas);

ü metodinių priemonių kūrimas ir dalijimasis geraja patirtimi, siekiant nuolatinio pedagoginio tobulėjimo ir sėkmingo vaikų ugdymo;

14.2.3. komandinis darbas. Ugdymas tampa dar efektyvesnis, kai pedagogai dirba kartu, dalijasi patirtimi ir žiniomis, todėl:

ü komandinis darbas tarp pedagogų skatina idėjų mainus ir sprendimų priėmimą;

ü bendradarbiavimas su kitais specialistais: logopedais, psichologais, socialiniais pedagogais ir kt. užtikrina, kad kiekvienas vaikas gautų visapusišką pagalbą;

14.3. Parama šeimoms

Bendradarbiavimas su šeimomis. Šeima ir Mokykla turi bendradarbiauti ir dirbti kartu, siekiant geriausių rezultatų, todėl organizuojami:

ü susitikimai su tėvais (globėjais, rūpintojais), kuriuose aptariama vaikų pažanga, elgesys ir emocinė būklė;

ü pagalba ir rekomendacijos dėl vaikų elgesio, sprendžiami iškilę klausimai ir iššūkiai;

ü tėvų (globėjų, rūpintojų) į(si)traukimas į ugdymo veiklas, renginius, projektines veiklas, edukacijas, kuriuose šeimos gali dalyvauti kartu su vaikais, taip stiprinant tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vaikų ryšį bei skatinant bendruomeniškumą;

ü pagalba sprendžiant vaikų ugdymo(si) klausimus. Tėvai (globėjai, rūpintojai) gali kreiptis į pedagogus ir specialistus dėl įvairių vaikų elgesio ir vystymosi klausimų;

ü individualios konsultacijos tėvams (globėjams, rūpintojams), kurių metu aptariama vaiko elgsena, kalbos vystymasis ar socialinės problemos;

ü psichologinė pagalba šeimoms, kuria siekiama padėti spręsti emocines ir elgesio problemas, kylančias tiek namuose, tiek Mokykloje.

V SKYRIUS
VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMO(SI) TĘSTINUMAS

15. Vaikų ugdymosi pažanga

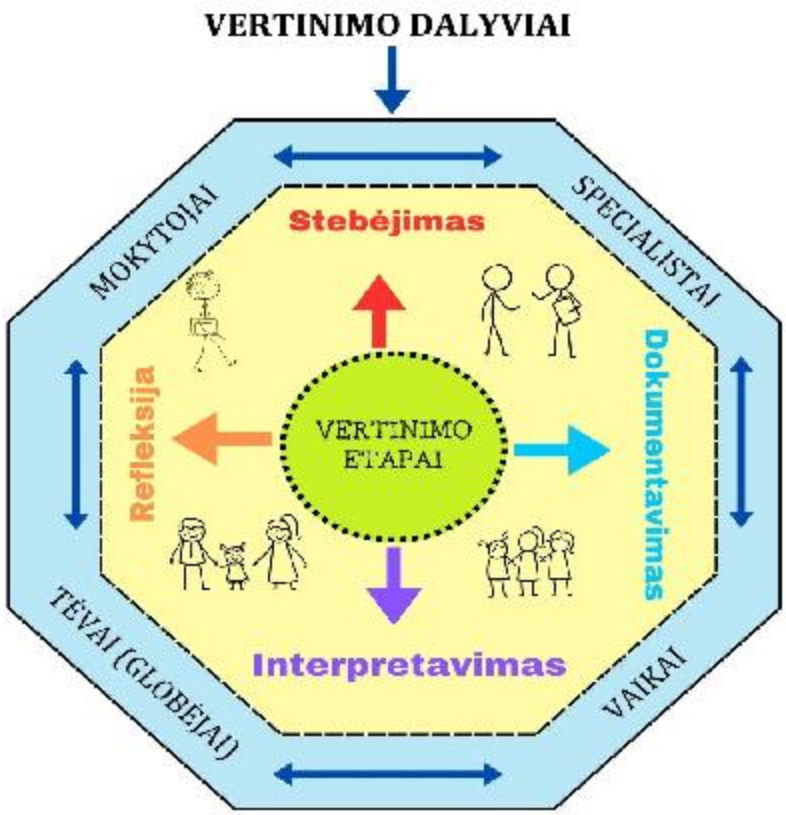
Pirminis vaiko pažinimas prasideda nuo pokalbių su tėvais (globėjais, rūpintojais) apie vaiką. Vaikui pradėjus lankyti lopšelį-darželį, išsiaiškinami tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčiai, surenkama jų nuomonė apie vaiko gebėjimus, individualius ypatumus. Toliau vaiko pasiekimai

vertinami kas pusmetį: rudenį ir pavasarį, vadovaujantis ikimokyklinio ugdymo programos gairių priedu „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas“.

Vaikas stebimas ir informacija apie jo pasiekimus kaupiama nuolat naudojant formuojamąjį ir apibendrinamąjį vertinimus:

ü Formuojamasis vertinimas – ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo(si) kokybei užtikrinti. Duomenys, įrodantys vaiko pasiekimus ir pažangą pagal pasiekimų apraše pateiktas ugdymosi pasiekimų sritis, talpinami vaiko pasiekimų aplanke. Į pasiekimų aplanką taip pat gali būti dedami vaiko pažangą iliustruojantys įrodymai: vaiko piešiniai, įvairiomis technikomis atlikti darbeliai, nuotraukos, pasakojimų, žaidimų, elgesio situacijų pavyzdžiai, ant kurių užrašomas: vaiko vardas, įrodymo sukūrimo data, įvardijama pasiekimų sritis, kurią atspindi įrodymas, pasiekimų srities žingsnis, kurį pasiekė vaikas. Pasiekimų aplankas gali būti sudaromas kaip segtuvas, albumas, el. pasiekimų aplankas.

ü Apibendrinamasis vertinimas – tai vaiko ugdymo(si), pagal įstaigos ikimokyklinio ugdymo programos dalį (pvz., vienerius metus) ar visą programą (pvz., nuo 3 iki 6 metų), rezultatų įvertinimas. Šiuo vertinimu nustatoma, ko vaikas pasiekė 18-oje ugdymo(si) pasiekimų sričių, kokia vaiko pažanga, kokie jo ypatingi raidos įgūdžiai ir tobulintos sritys. Įvertinamas vaiko atitikimas žingsniais. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas 2 kartus per metus el. dienyne „Mūsų darželis“. Kiekvieną kartą atlikus apibendrinamąjį vertinimą el. dienyne yra suformuojamos pasiekimų kreivės, kurios įsegamos į vaiko pasiekimo aplanką. Su pasiekimų rezultatais 2 kartus metuose, individualių pokalbių metu, supažindinama kiekvieno vaiko šeima. Vaiko pasiekimus vertina mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), vaikai.

Įrodymai apie vaikų pasiekimus renkami šiais metodais:

ü Stebėjimas – pedagogas stebi vaiką ir fiksuoja jo pasiekimus pasiekimų stebėsenos priemonėje „Pasiekimų žingsneliai“.

PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI: 1-3 (2 priedas)

PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI: 4-5 (3 priedas)

PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI: 5-6 (4 priedas)

ü Individualus pokalbis su tėvais (globėjais, rūpintojais) – tai padeda derinti tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pedagogų požiūrį į vaiką, matyti ne tik jo pasiekimus, bet ir problemas, kartu jas spręsti.

16. Vaikų ugdymosi tęstinumas

Efektyvi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo dermė reikalauja nuoseklios strategijos ir nuolatinio visų ugdymo procese dalyvaujančiųjų bendradarbiavimo. Tik taip galima užtikrinti, kad vaikai gautų visapusišką, jų individualius poreikius atitinkantį ugdymą.

